

**«Қазақстанның футбол федерациясы «Қауымдастығы»
Заңды тұлғалар бірлестігі**

Стадиондардың инфрақұрылымы бойынша ҚФФ регламенті

2022 ж. басылым

Мазмұны

I - Жалпы ережелер

- 1-бап Қолдану саласы
- 2-бап Жарыстар регламенттерімен байланыс
- 3-бап Рөлдері және міндеттері
- 4-бап Негізгі терминдер және анықтамалары

II - Футболшыларға және матчтың ресми тұлғаларына қатысты аймақтар

- 5-бап Ойын алаңы
- 6-бап Ширату аймағы
- 7-бап Қақпа және қосалқы қақпа
- 8-бап Техникалық аймақ және резервтік төрешіге арналған орын
- 9-бап Тутұғыр
- 10-бап Матчтың ойыншыларына және ресми тұлғаларына арналған бөлме
- 11-бап Киім ауыстыратын бөлмелер
- 12-бап Матчтың делегаты және инспекторына арналған бөлме
- 13-бап VAR бөлмесі
- 14-бап Матч ойыншылары және ресми тұлғалары үшін шұғыл медициналық көмек көрсету бөлмесі
- 15-бап Допинг-бақылау станциясы
- 16-бап Тұрақ орындары
- 17-бап Прожекторлық жарықтандыру

III - Көрермендермен байланысты аймақтар

- 18-бап Стадионның сыйымдылығы
- 19-бап Трибуналар және көрермендер орындары
- 20-бап Көрермендердің кіретін және шығатын жерлері
- 21-бап Апаттық жарықтандыру жүйесі
- 22-бап Жалпы хабарландыру жүйесі
- 23-бап Көрермендерге арналған санитарлық құрылғылар
- 24-бап Көрермендерге арналған жедел медициналық көмек көрсету бөлмесі
- 25-бап Мүмкіндігі шектеулі көрермендерге арналғандар орындар
- 26-бап VIP орындар және қонақжайлылық аймағы
- 27-бап VIP-қонақтарға арналған тұрақ орындары
- 28-бап Жедел орталық
- 29-бап Бейнебақылау жүйесі

IV БАҚ аймақ

- 30-бап БАҚ-тың жұмыс аймағы
- 31-бап БАҚ-қа арнаған орындар
- 32-бап Телевизиялық камераларға арналған платформа
- 33-бап Телекомментаторға арналған орындар
- 34-бап Бірінші және Екінші лиганың матчтарын трансляциялау шарттарын ұйымдастыруға арналған талаптар
- 35-бап Телевизиялық студиялар
- 36-бап Сұхбаттарға арналған аймақтар
- 37-бап Жылжымалы ТВ-станцияларға арналған автотұрақ аймағы
- 38-бап Баспасөз конференциялар залы
- 39-бап Жарнамалық қалқандар
- 40-бап Ақпараттандыру таблосы

V- Қорытынды ережелер

- 41-бап Регламентті сақтамау
- 42-бап Қосымшалар
- 43-бап Бекіту, жою, толықтыру және күшіне ену

1-қосымша - Футбол алаңын ұйымдастыру

2-қосымша - Медициналық кабинет

I - Жалпы ережелер

1-бап Қолдану саласы

1. Аталған Регламент ҚФФ, футбол лигалары және ҚФФ белгілеген өзге де жағдайларда ұйымдастыратын және өткізетін матчтар мен жарыстарға қолданылады.
2. Осы регламенттің талаптары 1, 2, 3, 4 және 5 санаттары бойынша жіктелуі (өсу тәртібімен) үшін стадион орындауы тиіс ең төменгі құрылымдық өлшемшарттарды реттейді. Санат неғұрлым жоғары болса, критерийлер соғұрлым қатал және көп болады. Нақты санаттарға қолданылатын құрылымдық критерийлер әртүрлі санаттар арасындағы критерийлердің градациясын көрсететін кесте түрінде ұсынылған. Кесте түрінде ұсынылмаған құрылымдық критерийлер барлық санаттарға қолданылады.

Санат	Ұзындығы (м)	Ені (м)	Рұқсат	Жабдық
1	90 - 120м	45 – 90 м	Жастар командалары арасындағы жарыстар	
2	90 – 110м	60 – 75м	Премьер-лига, Бірінші лига және Екінші лига ФК жастар командалары арасындағы жарыстар Екінші лига ФК арасындағы ҚР Біріншілігі ФО және академиялардың қыздар командалары арасында, оның ішінде U-19 жас санатындағы жарыстар	
3	90 – 110м	60 – 75м	Бірінші лига ФК арасындағы ҚР Біріншілігі Әйелдер командалары арасындағы ҚР Чемпионаты	Жауын-шашын мен қолайсыз ауа-райынан футбол алаңына арналған қорғаныс жабыны.
4	100 – 110м	64 – 75м	Премьер-Лига клубтары арасындағы ҚР чемпионаты, Ұлттық әйелдер құрамасының, жастар және жасөспірімдер құрамаларының ресми матчтары.	1. Жауын-шашын мен қолайсыз ауа-райынан футбол алаңына арналған қорғаныс жабыны. 2. Жерасты футбол алаңын жылыту жүйесі
5	100 – 110м	64 – 68м	Ұлттық құраманың ресми матчтары, еуропалық клубтық жарыстардың топтық кезеңінің матчтары.	1. Жауын-шашын мен қолайсыз ауа-райынан футбол алаңына арналған қорғаныс жабыны. 2. Жерасты футбол алаңын жылыту жүйесі

- Суық климаты бар өңірлер (Астана қ., Абай обл., Ақмола обл., Ақтөбе обл., Шығыс-Қазақстан обл., Батыс Қазақстан обл., Қарағанды обл., Қостанай обл., Павлодар обл., Солтүстік Қазақстан обл., Ұлытау обл.) үшін «4» және «5» санаттағы стадиондарды жабдықтау жөніндегі талаптар 2023 жылы 01 қаңтардан бастап күшіне енеді. Қалған өңірлер үшін – 01 қаңтар 2024 жылдан бастап.
3. Осы Регламент стадионның талап етілетін санаты үшін құрылымдық критерийлердің сақталуын бақылау жөніндегі міндеттерді белгілейді және ҚФФ нақты құрылымдық критерий үшін ерекшелік жасай алатын жағдайларды айқындайды (3-бап).

2-бап Жарыстар регламенттерімен байланыс

- ҚФФ және/немесе футбол лигалары жарыстарының тиісті Регламенттері, Қағидалары, Ережелері:
- a. тиісті жарыстарда ойнауға қажетті стадионның минималды санатын көрсетеді;
 - b. осы Регламентте баяндалғандарға қарағанда талап етілетін санат үшін неғұрлым қатаң өлшемшарттарды айқындай алады.

3-бап Рөлдері және міндеттері

1. Лицензиялау департаменті мәлімделген стадионды тексеруге және ҚФФ әкімшілігіне әрбір стадион стадионның талап етілетін санатының құрылымдық критерийлеріне сәйкес келетінін растайтын тиісті нысанды толтыруға жауапты болады.

2. ҚФФ директивалық органы осы нысан мен растау негізінде пайдаланылатын стадиондар, сондай-ақ лицензиялау департаменті ұсынған кез келген басқа ақпарат бойынша шешім қабылдайды. Мұндай шешімдер тәуіпкілікті болып саналады.
3. ҚФФ әкімшілік органы қажетті құрылымдық критерийлердің бар-жоғын тексеру үшін пайдаланылатын ҚФФ және футбол лигаларының турнирлеріне дейін және кез келген уақытта стадиондарды тексереді.
4. ҚФФ директивалық органы белгілі бір жағдайларда нақты құрылымдық критерий үшін ерекшелік жасай алады. Бұл жағдайлар әрқашан белгілі бір матчқа және/немесе турнирге және шектелген уақыт кезеңіне ұсынылады.

4-бап Негізгі терминдер және анықтамалары

- a. IFAB - Футбол қауымдастығының халықаралық кеңесі;
- b. ФИФА - Халықаралық футбол қауымдастықтары федерациясы;
- c. УЕФА- Еуропалық футбол қауымдастықтарының одағы;
- d. ҚФФ – «Қазақстанның футбол федерациясы» Қауымдастығы» Заңды тұлғалар бірлестігі, футболдан аккредиттелген жалғыз республикалық спорт федерациясы болып табылады және ҚР аумағында ФИФА мен УЕФА ның жалғыз мүшесі болып табылады.
- e. ҚКФЛ - Кәсіби футбол клубтары арасында жарыстар өткізетін «Қазақстанның кәсіби футбол лигасы» Қауымдастығы» Заңды тұлғалар бірлестігі;
- f. Гибридті жүйе - күн сәулесін, суды, ауа айналымын және шабуды қажет ететін ойын алаңын жасау үшін жасанды және табиғи материалдардың комбинациясы;
- g. Делегат - матчты ұйымдастыруға, клубтардың өзара әрекеттесуіне және стадионның қауіпсіздігіне және жанкүйерлердің қоғамдық қауіпсіздігіне жауап беретін ресми тұлға;
- h. Инспектор - футбол матчының төрешілер құрамының жұмысын бағалауға уәкілетті, жүргізілген жұмыстың тиісті хаттамасын жасап, оны тиісті құрылымға жіберетін ресми тұлға;
- i. Жедел орталық: бақылау пункті, атап айтқанда, қауіпсіздік мақсатында тәртіпті қадағалайтын құқық қорғау органдарының қызметкерлері үшін, көрермендер үшін, сондай-ақ матчтар кезінде стадиондағы ойыншылар үшін;
- j. Матчтың ресми тұлғасы (тұлғалары) – матч юрисдикциясында өткізілетін футбол қауымдастығы және/немесе жарыстар атынан футбол матчын бақылауға жауапты адамға немесе адамдарға арналған жалпы термин;
- k. Футбол алаңын жылытудың жерасты жүйесі - маусымаралық кезеңде спорт ғимаратының толыққанды жұмыс істеу мүмкіндігін іске асыруға бағытталған кешенді технологиялық шешім. Жылыту жүйесі оның ойын сипаттамаларын күнтізбелік жыл бойына мүмкіндігінше ұзақ уақыт сақтау үшін алаңның беті мен негізінің температурасын жасанды түрде арттыруға мүмкіндік береді;
- l. Ойын алаңы (футбол алаңы) - бүйір сызықтармен, қақпа сызықтарымен және қақпа торларымен белгіленген ойын алаңы;
- m. Ойын ережелері - IFAB бекіткен футбол ойынының бірыңғай ережелері. Барлық матчтарда және әрбір конфедерацияда, елде қолданылады;
- n. Резервтік төреші - футбол ойынының ережелерінде көзделген арнайы міндеттерді орындау үшін матчқа тағайындалуы мүмкін футбол матчының қатысушысы;
- o. Стадион - осындай стадионға жақын орналасқан барлық нысандар мен құрылыстарды (мысалы, кеңсе бөлмелері, қонақжайлылық аймақтары, баспасөз орталығы, аккредиттеу орталығы) қамтитын матчтарды өткізуге арналған спорт нысаны;
- p. Жарықдиодты экран (led экран) - жартылай өткізгіш жарық диодтарын жарық көзі ретінде пайдаланатын электрондық экран болып табылатын жарнамалық тасымалдағыш;
- q. Төреші - арнайы дағдылары мен өкілеттіктері бар футбол матчына қатысушы. Төрешінің құқықтары және міндеттері Футбол ойындары ережелерінің 5-ережесімен айқындалған;
- r. Техникалық аймақ - орындықтары бар командалардың шенеуніктері үшін белгіленген аймақ (стадиондар);
- s. VAR- Video assistant referee - бас төрешіге бейне қайталау арқылы шешім қабылдауға мүмкіндік беретін футболдағы технология. Футбол ойынының ережелеріне 2018 жылы ресми түрде енгізілді.

II - Футболшыларға және матчтың ресми тұлғаларына қатысты аймақтар

5-бап Ойын алаңы

1. Ойын алаңы мінсіз тегіс болуы керек (шұңқырлар мен төбешіктер жоқ) және *Ойын ережелеріне* сәйкес келуі керек. Алаңның жабыны жасыл, ал таңбалау ақ болуы керек
 2. Ойын алаңында *Ойын ережелерінде* белгіленген футболдан басқа ешқандай белгілер көрінбеуі керек.
 3. Ойын алаңы толығымен табиғи (100% табиғи шөп) немесе жасанды (100% синтетикалық жабын) немесе гибриді жүйемен жабылуы керек.
- 3.1 Табиғи футбол жабыны ұлттық заңнама талаптарына сәйкес болуы керек;
- 3.2 Жасанды футбол жабынының келесі құжаттары болуы керек:

- a. жасанды жабынға (шөпке) және оның барлық компоненттеріне арналған ФИФА сертификаты (ФИФА зертханалық есебі);
 - b. ФИФА және/немесе ҚФФ аккредиттелген зертханамен тестілеу қорытындысы бойынша алынуы мүмкін ҚФФ-ға рұқсат;
 - c. ұлттық заңнаманың талаптарына сәйкес келуі керек.
4. Ойын алаңына тікелей іргелес аумақтар ойыншылар мен төрешілер үшін қауіпсіз болуы керек. Алаңның айналасындағы барлық жабдықтар және онымен байланысты құрылымдық элементтер матч ойыншыларына, жаттықтырушыларына және шенеуніктеріне қауіп төндірмейтін етіп орналастырылуы керек.
 5. Ойын алаңының өлшемдері осы Регламенттің 1-бабының 2-тармағының талаптарына сәйкес келуі тиіс.

6-бап Ширату аймағы

Қосалқы ойыншыларға арналған жылыту алаңы төрешінің бірінші көмекшісінің артындағы бүйірлік сызық бойымен қол жетімді болуы керек. Жылыту алаңы шөппен немесе жерге мықтап бекітілген жасанды жабынмен жабылуы керек, оның беті футбол алаңымен бірдей болуы керек. Егер төрешінің бірінші көмекшісінің артындағы бүйір сызық бойындағы орын болмаса, бөлінген аймақ кейбір қақпалардың артында, билбордтардың артында (егер олар орнатылған болса) қамтамасыз етілуі керек.

7-бап Қақпа және қосалқы қақпа

1. Футбол қақпасы алюминийден немесе ұқсас материалдан жасалуы керек, төртбұрышты, тікбұрышты, дөңгелек, эллиптикалық немесе осы пішіндердің тіркесімі болуы керек және ойыншыларға ешқандай қауіп төндірмейді. Сонымен қатар, олар *IFAB ойын ережелеріне* сәйкес келуі керек, бұл келесіні білдіреді:
 - a. тіректер арасындағы ара қашықтық - 7,32 метр;
 - b. жолақтың төменгі жиегінен жер бетіне дейінгі қашықтық - 2,44 метр;
 - c. қақпа тіректері мен штангалар ақ түсті болуы керек және ені мен көлденең қимасының тереңдігі бірдей болуы керек, ол 12 сантиметрден аспауы керек;
 - d. қақпалар (жылжымалы қақпаларды қоса алғанда) жерге мықтап бекітілуі керек.
2. Стадионда қажет болған жағдайда оңай орнатылатын және осы баптың 1-тармағының талаптарына сәйкес келетін қосалқы қақпалар болуы керек.

8-бап Техникалық аймақ, қосалқы ойыншыларға арналған орындық, резервтік төрешіге арналған орын

1. Стадиондар кем дегенде 14 адамға арналған және бүйір сызықтан кемінде 4 метр қашықтықта екі жабық орындықпен жабдықталуы керек.
2. Техникалық аймақ белгіленген отыратын орындардың екі жағына 1 метрден аспайды және бүйірлік сызықтан кемінде 1 метр қашықтықта аяқталады.
3. Техникалық аймақтар арасындағы резервтік төрешіге арналған орын.

9-бап Тутұғыр

Стадиондар кем дегенде бес жалаушамен немесе бес жалаушаны орнатуға мүмкіндік беретін басқа құрылымдармен жабдықталуы керек.

10-бап Матчтың ойыншыларына және ресми тұлғаларына арналған бөлме

11,12,13-баптарда көрсетілген барлық үй-жайлар жақсы жарықтандырылуы, жылытылуы, кондиционерлермен жабдықталуы және тиісті атаулармен белгіленуі, интернетке кіруі тиіс.

11-бап Киім ауыстыратын бөлмелер

1. Стадиондар бір массаж үстелімен, бір тактикалық тақтамен жабдықталған және келесі талаптарға сай келетін әр команда үшін кем дегенде бір киім ауыстыратын бөлмемен жабдықталуы керек:

Санат	Санитарлық құрылғылар және орындар саны	Өлшемдері
1, 2	Екі душ, бір дәретхана. Кем дегенде 18 адамға арналған киім ілгіштері немесе жеке шкафтары бар жабдықталған жеке орындықтар.	Кемінде 20 ш.м.
3	Үш душ, екі жеке дәретхана. Кем дегенде 22 адамға арналған киім ілгіштері немесе жеке шкафтары бар жабдықталған жеке орындықтар, тоңазытқыш, кондиционер	Кемінде 30 ш.м.

4, 5	Бес душ кабинасы, екі жеке дәретхана. Кем дегенде 25 адамға арналған киім ілгіштері немесе жеке шкафтары бар жабдықталған жеке орындықтар, тоңазытқыш, кондиционер.	Кемінде 50 ш.м.
------	---	-----------------

2. Стадиондар төрешілерге арналған кем дегенде бір киім ауыстыратын бөлмемен жабдыкталуы керек (төрешілер тобында әйел болатын ойындар болуы мүмкін) және келесі талаптарға сай болуы керек:

Санат	Санитарлық құрылғылар және орындар саны	Өлшемдері
1 және 2	Бір душ, унитазы бар бір бөлек дәретхана, бес орындық, үстел және киім ілгіштері немесе кем дегенде 3 адамға арналған шкаф.	Кемінде 10 ш.м.
3, 4, 5	Екі душ, унитазы бар бір бөлек дәретхана, алты орындық, үстел, киім ілгіштері немесе кем дегенде 4 адамға арналған жеке шкафтар, тоңазытқыш, кондиционер.	Кемінде 20 ш.м.

3. Стадиондар стадионға келу және кету кезінде екі команданың, төрешілердің, инспектордың және матч делегатының қауіпсіз қозғалысын, сондай-ақ киім ауыстыратын бөлмелерден ойын алаңына және стадионның кез келген үй-жайы мен секторына тікелей, жабық және қауіпсіз кіруді қамтамасыз етуі керек. Футбол алаңына шыққанға дейін киім ауыстыратын бөлмелерден өту тайғақ болмауы керек (арнайы жабыны болуы керек).

12-бап - Матч делегаты мен инспекторына арналған бөлме мен орындар

1. Стадиондар матч делегаты мен инспекторына арналған үй-жайлармен, командалар мен төрешілердің киім ауыстыратын бөлмелеріне тікелей кірумен, сондай-ақ матчты көру үшін стадиондағы оларға бөлінген орындармен жабдыкталуы керек.
2. Негізгі стөндтегі матчтың делегаты мен инспекторы үшін бүкіл стадион мен ойын алаңын жақсы көретін, жаңбыр мен күн сәулесінен қорғайтын қауіпсіз орындар анықталып, бөлінуі керек.

13-бап VAR бөлмесі

1. Бөлме туннельден ойыншылардың ойын алаңына шығуы және ПТС тұрақ аймағынан не трансляция режиссерінің бөлмесінен 70 метрден аспайтын қашықтықта орналасуы тиіс. Бөлме:
 - a) ауданы: кемінде 20 ш.м.
 - b) электр қуаты: қуаты кемінде 3 кВт, 220 В үздіксіз қоректендіру көзі;
 - c) жылыту және кондиционерлеу: орталық жылыту немесе орталықты қосу мүмкін болмаған жағдайда автономды жылыту бөлмелер, жылы мезгілде бөлме ішіндегі +19 градус температураны ұстап тұруға арналған кондиционерлеу жүйесі;
 - d) жарықтандыру: бөлмені жарықтандыру үшін кемінде 4 LED шам;
 - e) ролл-перделер: бөлмеде терезелер болған кезде бөлмені толығымен қараңғылауға арналған роликті перделер;
 - f) бөлмені ішінен жабу мүмкіндігі үшін құлып;
 - g) бөлмеге ПТС кабельдері мен телевизиялық камераларды енгізуге арналған желдеткіш немесе кабель-арна, бұл ретте көшеге арналған терезелер әрқашан жабық болуы және арнайы желдеткішке немесе кабель-арнаға балама ретінде қарастырылмауы тиіс;
 - h) жиһаз: 3 үстел (өлшемі 3x1 метр/әрқайсысы), 6 кеңсе орындығы;
 - i) Интернетке қылу: екі жаққа 70 мегабит/сек жылдамдықпен талшықты-оптикалық желі арқылы қосылу (жүктеу және жіберу). Байланыс тәуелсіз болуы керек және ҚҚФЛ-ТВ немесе басқа көздермен қиылыспауы керек;

2. Алаңның шетіндегі VAR мониторының шарттары:

- a) Қуаты кемінде 500 Вт үздіксіз қоректендіру көзі бар электрмен қоректендірудің болуы
- b) - 1 кеңсе орындығының болуы;
- c) - орнатудың негізгі орны - трибуна астындағы бөлмеден шығатын жердің жанында.

3. Трибунадағы VAR камераларының шарттары:

- a) Әрбір трибунада немесе шығыс трибунасы болмаған кезде, алаңның шетіне жақын, шығу жағынан қарама-қарсы жағынан, қуаты кемінде 1,5 кВт үздіксіз қоректендіру көзімен бір электрмен жабдықтау нүктесі ұйымдастырылуы тиіс.
- b) Шығыс трибунасында ҚФФ матчтарын өткізу кезінде бейнекамералары бар арнайы штативтерді монтаждауды жүзеге асыру.

14-бап Ойыншылар мен шенеуніктерге арналған жедел медициналық көмек бөлмелері

Стадион 2-қосымшаға сәйкес медициналық жедел жәрдем бөлмелерімен жабдықталуы керек.

15-бап Допинг-бақылау станциясы

4 және 5 санаттағы стадиондар УЕФА-ның допингке қарсы регламентіне сәйкес допинг-бақылау станциясымен жабдықталуы тиіс.

16-бап Тұрақ орындары

1. Стадиондар матчқа қатысушы командалардың кем дегенде екі автобусына, төрешілерге, инспекторға және матч делегатына арналған автокөліктерге арналған тұрақ орындарымен жабдықталуы керек. Олар командалар мен шенеуніктерге қауіпсіз жерде ойыншылар мен шенеуніктердің кіреберісіне жақын жерде қол жетімді болуы керек. Егер мұндай тұрақ ойыншылар мен шенеуніктерге арналған үй-жайлардың кіреберісіне жақын болмаса, онда ол сенімді және қауіпсіз қону аймағында ұйымдастырылуы керек.
2. Стадион аумағында трибуналарға жақын жерде мүмкіндігі шектеулі көрермендердің көлік құралдары үшін автотұрақтар көзделуі тиіс.
3. Стадион аумағында көлік құралдарын, оның ішінде жедел қызметтердің, өрт сөндіру қызметі мен жедел жәрдемнің автомобильдері мен арнайы техникасын орналастыру үшін арнайы тұрақ көзделуі тиіс. Бұл тұрақ аймағы ойын аймағына тікелей кіре алуы керек.

17-бап Прожекторлық жарықтандыру

1. Стадиондар келесідей орташа жарықтандыруды қолдауға қабілетті жарықтандыру жүйесімен жабдықталуы тиіс:

Санат	Көлденең жарықтандыру	Тігінен жарықтандыру
2	800 Eh(lux) тепе-теңдік коэффициентімен U1h >0,4 және U2h >0.5	350 Ev(lux) әрыр тапсырылған бетте тепе-теңдік коэффициентімен U1 >0.35 және U2 >0.45
3	1,200 Eh(lux) тепе-теңдік коэффициентімен U1h >0,4 және U2h >0.6	750 Ev(lux) әрыр тапсырылған бетте тепе-теңдік коэффициентімен U1 >0.4 және U2 >0.45
4, 5	1,400 Eh(lux) тепе-теңдік коэффициентімен U1h >0,5 және U2h >0.7	1,200 Ev(lux) әрыр тапсырылған бетте тепе-теңдік коэффициентімен U1 >0.4 және U2 >0.5

2. 4 және 5 санаттағы стадиондарда прожекторлық жарықтандыру мынадай режимдерде жұмыс істей алуы тиіс:
 - а. «Жаттығу» режимі: кемінде 500 ЛК (орташа көлденең және тік жарықтандыру)
 - б. «Ойын» режимі: кемінде 1000 ЛК (орташа көлденең және тік жарықтандыру)
 - с. «Телетрансляция» режимі: кемінде 1400 Орташа көлденең және 1200 Орташа тік жарықтандыру.
3. Кепілдік беру үшін, матч кезінде электр қуаты өшкен жағдайда, стадиондар апаттық электрмен жабдықтау жүйесімен жабдықталуы керек, ол жұмыс жағдайында, қол жетімді және келесі орташа көлденең жарықтандыруды қамтамасыз ете алады:

Санат	Жасанды жарықтандыру кезіндегі матчтар үшін	Трансляцияланатын матчтар үшін
2	350 Eh(lux)	350 Eh(lux)
3		800 Eh(lux)
4, 5		электр қуатын өшіргеннен кейін кемінде 10 минут 900 Eh(lux)

III - Көрермендерге арналған аймақтар

18-бап Стадионның сыйымдылығы

1. Стадиондар келесі минималды сыйымдылыққа ие болуы керек (VIP орындарды қоса алғанда):

Санат	Минималды саны Орын (дана)
-------	-------------------------------

1	кемінде 100
2	кемінде 500
3	кемінде 1500
4	кемінде 3000
5	кемінде 8000

2. Стадионның жалпы сыйымдылығының кем дегенде 5% - ы жеке сектордағы қонақтар тобының жанкүйерлеріне арналған болуы керек.

19-бап Трибуналар және көрермендер орындары

1. Көрермендерге арналған орындар жеке, нөмірленген, мықтап бекітілген, берік, сынбайтын, жанбайтын материалдан жасалған және орындық бетінен өлшеу кезінде биіктігі кемінде 30 см болатын арқалығы болуы тиіс.
2. Трибуналар негізгі тірекке мықтап бекітілуі тиіс. Трибуналардың материалы мен құрылымы үнемі қолдануға арналған болуы керек.
3. Артқы жағы жоқ орындықтар, алаңдарға келесідей рұқсат етіледі/тыйым салынады:

Санат	
1, 2	Арқасы жоқ орындықтар мен орындықтар мықтап бекітілген жағдайда рұқсат етіледі.
3,4,5	Тыйым салынады.

4. 3, 4, 5 санаттағы стадиондар қоғамдық тамақтану орындарымен жабдықталуы тиіс. Бұл орындарды стадионда матчтар мен қауіпсіздікті өткізуге жауапты құзыретті органдар келісуі керек.
5. Стадионда барлық қоғамдық орындар жақсы жарықтандырылуы керек, соның ішінде трибуналық бөлмелер, сондай-ақ кіреберістер мен шығулардағы жарықдиодты белгілер. Көрермендер мен матч қатысушыларына қауіп төндіретін сусымалы, құрылыс материалдары (тастар, бетон, құм, құрылыс қоқыстары) және басқа заттар болмауы керек.

20-бап Көрермендердің кіретін және шығатын жерлері

1. Стадионның ішіндегі және сыртындағы өткелдер, кіреберістер, шығулар және барлық қоғамдық аймақтар көрермендерді өз орындарына бағыттау үшін нақты көрсетіліп, белгіленуі керек.
2. Кіру қақпалары және/немесе турникеттер қысымды болдырмайтын және көрермендердің қауіпсіз кіруі мен шығуын қамтамасыз ететін етіп жасалуы керек.
3. Тыйым салынған заттарды көрсететін негізгі ережелер, мысалы, танылған пиктограммалар түрінде, әр кіреберісте қол жетімді болуы керек.
4. Қоғамдық өткелдер, шығу жолдары және эвакуация жолдары қону орындарынан нақты бөлінуі керек. Кіреберіс қақпалар, кіру қақпалары мен есіктер жарамды және жалпы түсінікті белгілермен белгіленуі тиіс.
5. Шығу және эвакуация жолдарының бөлігі болып табылатын барлық есіктер мен қақпалар, сондай-ақ ойын алаңынан шығатын барлық қақпалар (егер бар болса) келесідей болуы керек:
 - a. жұмыс күйінде және көрермендер стадионда болған кезде олар ашық (бірақ басқарылатын) бола алатындай етіп жасалған;
 - b. шығу және эвакуация жолдарына қарай сыртқа қарай ашылатын.
6. Сонымен қатар, стадион қол жетімділікті басқарудың келесі талаптарына сай болуы керек:

Санат	
4,5	электрондық (автоматтандырылған) көрермендерге рұқсат беру жүйесі (электрондық турникеттер)

21-бап Хабарландырудың апаттық жүйесі

Жалпы жарықтандыру жеткіліксіз болған жағдайда көрермендер мен персоналдың қауіпсіздігін және жіберілуін қамтамасыз ету мақсатында стадион барлық шығу жолдары мен эвакуациялау жолдарын қоса алғанда, стадионның барлық аймақтарын қамтитын апаттық жарықтандыру жүйесімен жабдықталуы тиіс.

22-бап Жалпы хабарландыру жүйесі

Стадиондар стадионның бүкіл аумағында және одан тыс жерлерде дауыстық хабарламаларды лезде жібере алатын және тәуелсіз қуат көзіне қосылатын дауыс зорайтқыштар жүйесімен жабдықталуы керек.

23-бап Көрермендерге арналған санитарлық құрылғылар

- Таза және гигиеналық санитарлық құрылыстардың саны ерлер мен әйелдердің арақатынасы негізінде барлық секторларда біркелкі 80:20 болып бөлінуі керек. Раковиналар мен дәретханаларда қағаз диспенсерлері мен сабын диспенсерлері болуы керек және мықтап бекітілген болуы тиіс.
- Санитарлық құрылғылар үшін минималды талаптар мыналар:
 - 250 ер адамға арналған отырғышы бар 1 унитаз;
 - 125 ер адамға арналған 1 писсуар;
 - 125 әйел адамға арналған 1 унитаз;
 - мүмкіндігі шектеулі 15 адамдарға арналған 1 арнайы дәретхана.

24-бап Көрермендерге арналған жедел медициналық көмек көрсету бөлмесі

- Стадиондар көрермендерге білікті алғашқы медициналық көмек көрсетуге арналған үй-жаймен, қарауға арналған кушеткамен, зембілмен, ыстық және суық суы бар қолжуғышпен, дәрігер үстелімен, қысымды өлшеуге арналған аспаппен, дәрі-дәрмектері бар медициналық шкафпен немесе жарыстың тиісті регламенттерінде көзделген басқа да жабдықтармен жабдықталуы тиіс.
- Барлық алғашқы медициналық көмек бөлмелері нақты көрсетілуі және тиісті түрде белгіленуі керек.

25-бап Мүмкіндігі шектеулі көрермендерге арналғандар орындар

- Стадиондар мүмкіндігі шектеулі көрермендерге және олармен бірге жүретін адамдарға арналған орындармен жабдықталуы керек. Орындар ойын алаңының кедергісіз көрінісін қамтамасыз етуі керек. Орындар көрермендерді өз орындарына бағыттау үшін нақты көрсетілуі және белгіленуі керек және тікелей кедергісіз қол жетімді болуы керек.
- Мүмкіндігі шектеулі көрермендерге арналған орындар қоғамдық тамақтануға және бөлінген санитарлық құрылыстарға қол жетімді болуы тиіс.

26-бап VIP орындар және қонақжайлылық аймағы

- Стадиондарда келесідей минималды VIP орындар болуы керек:

Санат	Орындар саны (дана)
1 және 2	10
3	15
4	25
5	50

- VIP орындар жабық және негізгі стендте, екі 16 метрлік сызықтың арасында, ортаңғы сызыққа жақын орналасуы керек.
- Стадиондар VIP орындарға жақын орналасқан VIP қонақтарға арналған арнайы тамақтану аймағымен жабдықталуы керек.

27-бап VIP-қонақтарға арналған тұрақ орындары

Стадиондарда VIP қонақтар үшін қауіпсіз және қауіпсіз жерде келесі минималды тұрақ орындары болуы керек:

Санат	Орындар саны (дана)
1	5
2	10
3	20
4	40
5	70

28-бап Жедел орталық (стадионды бақылау бөлмесі)

Стадиондар жедел орталықтың жабдықтары тұрғысынан келесі талаптарға сай болуы керек:

Санат	Талаптары	Қосымша талаптар
2	Стадионның жедел орталығынан стадионның бүкіл ішкі бөлігіне және стадион қауіпсіздігіне жауапты қызметкерлер мен шенеуніктер арасындағы байланысты қамтамасыз ететін радиобайланыс жабдықтарына шолу жасалуы керек.	
3		
4, 5	Стадионның жедел орталығынан стадионның бүкіл ішкі бөлігіне және стадион қауіпсіздігіне жауапты қызметкерлер мен шенеуніктер арасындағы байланысты қамтамасыз ететін радиобайланыс жабдықтарына шолу жасалуы керек.	Бейнебақылау жүйесіне қосылған түрлі-түсті мониторлармен жабдықталуы тиіс.

29-бап Бейнебақылау жүйелері

Стадиондар тұрақты бейнебақылау жүйесімен жабдықталуы және мынадай талаптарға сай болуы тиіс:

Санат	талаптары
3, 4, 5	Панорамалау, көлбеу және масштабтау функциялары бар түрлі-түсті бақылау камераларын қолданатын және стадионға барлық кіреберістер мен кірулерді, стадиондағы қоғамдық орындарды қамтитын бейнебақылау жүйесі. Жедел орталықтан тікелей көрінбейтін стадионның ішкі кеңістігінің алаңдары бейнебақылау жүйесімен қамтылуға тиіс. Камералар динамикалық кескіндерді де, фотосуреттерді де жаза алуы керек.

IV - БАҚ аймақтары

30-бап БАҚ-тың жұмыс аймағы

1. Стадиондарда БАҚ өкілдері үшін жұмыс аймағы ретінде пайдалану үшін үстел, қуат көзі және Интернетке қол жетімділігі бар кем дегенде бір бөлме болуы керек.
2. Бұқаралық ақпарат құралдарының жұмыс аймағында баспасөз өкілдері үшін келесі саны минималды орындар болуы керек:

Санат	Орындар саны (дана)
3	5
4	15
5	20

31-бап БАҚ-қа арнаған орындар

1. Стадиондарда журналистер мен радио комментаторларға арналған бұқаралық ақпарат құралдары болуы керек. Орындар шатырмен жабылуы керек және негізгі стендте болуы керек, бүкіл ойын алаңына жақсы шолу жасалады және жақын жерде басқа медиа кеңістіктерге тікелей қол жетімді.
2. Сонымен қатар стадиондар келесі талаптарға сәйкес болуы тиіс:

Санат	Минималды орындар саны (дана)	Үстелдермен жабдықталған минималды орындар саны (дана)
2	3	-
3	5	3
4	15	10
5	25	15

3. Әрбір жұмыс үстелі ноутбукты орналастыруға және қуат пен интернетке қосылуға жеткілікті үлкен болуы керек.

32-бап Телевизиялық камераларға арналған платформалар

- Негізгі трибунаға бір негізгі камералық платформа орнатылуы керек.
- Негізгі камералық платформа шатырмен немесе күнқағармен жабылуы керек, кем дегенде 2 қуат нүктесі және жарықтандыру болуы керек. Ол ойын алаңының орталық сызықтарына қарама-қарсы және футбол алаңының деңгейінен кемінде 7 метр биіктікте орнатылған, оның ішінде бүкіл ойын алаңына және оның айналасына оңтайлы және кедергісіз көрінуге кепілдік береді
- Негізгі камералық платформа келесі талаптарға сәйкес келуі тиіс:

Санат	Өлшемдері
3	минимум, ені 4 м және тереңдігі 2м
4, 5	минимум ені 6 м және тереңдігі 2м

- Қосымша камералық платформалар келесідей болуы тиіс:

Санат		
1, 2	Ойын алаңының орталық сызығына қарама-қарсы батыс (негізгі) стөнде үш камераны орналастыратын бір негізгі камералық платформа.	Интернетке шығу қол жетімділігімен
3, 4	Алдыңғы сызықтардан 16 м қашықтықта орналасқан батыс (негізгі) трибунадағы екі тас платформа, әрқайсысының ені кемінде 2 м және тереңдігі 2 м.	
5	Алдыңғы сызықтардан 16 м қашықтықта орналасқан батыс (негізгі) трибунадағы екі тас платформа, әрқайсысының ені кемінде 2 м және тереңдігі 2 м.	Қарама-қарсы стөнден кем дегенде бір камераны орналастыруға арналған бір камералық қарау платформасы. Әр қақпаның артында ені кемінде 2 м және тереңдігі 2 м болатын екі тас платформа, әрқайсысы кемінде 7 метр биіктікте орналасқан бір камераны орналастырады, бұл айып алаңына кедергісіз көрініс береді.

33-бап Телекомментаторға арналған орын

- Стадиондарда телекомментатор үшін келесі минималды орындар болуы керек:

Санат	Орындар саны (дана)
1,2,3	1 (трансляциясы жасалатын матчтар үшін ғана)
4, 5	5

- Телекомментаторға арналған орындар ауа-райы мен қоршаған ортаның әсерінен жабық болуы керек, алаңның ортасында, негізгі трибунада орналасуы керек. Олар бүкіл ойын алаңының кедергісіз көрінісіне ие болуы керек және оған жақын болуы керек, басқа медиа аймақтарға еркін қол жеткізуді қамтамасыз етуі керек және тек уәкілетті адамдар үшін қауіпсіз және қол жетімді болуы керек.
- Телекомментатордың әрбір орны жазу үстелімен, электрмен қоректендірумен, жарықтандырумен және интернетке қолжетімділікпен жабдықталуы тиіс.

34-бап PIXELLOT жүйесін қолдана отырып, Бірінші және Екінші Лига Біріншіліктерін тарату шарттарын ұйымдастыруға қойылатын талаптар

- Компьютерді PIXELLOT жүйесіне екі жаққа да 20 мегабит/сек жылдамдықпен матчтар өткізілетін күнге қарамастан тәулік бойы жұмыс істейтін талшықты-оптикалық байланыс арнасы арқылы (жүктеу және жөнелту) интернет желісіне тәулік бойы үздіксіз қосатын жабық үй-жай.
- Футбол алаңының ортасында алаңның бүйір сызығынан кемінде 6 метр қашықтықта кемінде 8 метр биіктікте камера орнатуға арналған платформаның болуы
- PIXELLOT жүйесінің негізгі компьютері камералық платформамен бір жағында әкімшілік ғимараттың бөлмесінде құрғақ жерде орнатылуы керек. Әкімшілік ғимарат болмаған жағдайда компьютерді орнату үшін камера платформасында желдетілетін ылғалдан қорғайтын шкаф қамтамасыз етілуі керек.
- PIXELLOT компьютерін сақтау бөлмесінде қуаты 1 кВт үздіксіз қоректендіру көзі бар 220В электрмен жабдықтау нүктесінің болуы. Қуаттауды тәулік бойы қамтамасыз ету. Компьютерді шкафаға көшеде орнатқан жағдайда, камералар үшін платформада қажетті қуатпен қамтамасыз ету.

35-бап Телевизиялық студиялар

Стадиондар телевизиялық студиялармен жабдықталуы тиіс.

Санат	Минималды үй-жайлар саны (дана)	Минималды өлшемі	Қосымша талаптар
4, 5	1	5м*5м*2,5м	Барлық ойын алаңына көрініс

36-бап Интервьюға арналған аймақтар

1. Стадиондар алаңдар мен киім ауыстыратын бөлмелер арасындағы аймақтармен жабдықталуы керек, оларды ресми хабар таратушымен қысқа сұхбат жүргізу үшін пайдалануға болады.
2. Стадиондарда киім ауыстыратын бөлмелер мен командалық автобустарға арналған аймақтар арасында алаң болуы керек, оларды аралас аймақтарға айналдыруға болады, онда Аккредиттелген БАҚ өкілдері матчтан кейін ойыншылардан сұхбат ала алады.

37-бап Жылжымалы ТВ-аймақтарға арналған тұрақтар аймағы

1. Стадиондарда жылжымалы ТВ станциясының сыртқы тұрағы үшін телестудия ретінде пайдалануға болатын қауіпсіз кеңістік болуы керек.
2. Тұрақ:
 - a. стадионның жанында негізгі стенд пен негізгі камера платформасы бар жағында, сондай-ақ қуат көзіне жақын жерде орналасқан болуы тиіс;
 - b. үлкен және ауыр көлік құралдары (оның ішінде 43 тонналық жүк көліктері) үшін бос, үздіксіз және тегіс тұрағын қамтамасыз етуі тиіс;
 - c. кабельдер, жабдықтар немесе көлік құралдары сумен қауіпті байланыста болмайтындай жеткілікті дренажға ие болуы тиіс;
 - d. ағаштар, ғимараттар мен шекаралар сияқты кедергілер болмауы, арнайы машиналарға кедергісіз қол жеткізуге мүмкіндік беруі тиіс;
 - e. оңтүстік-батыстан оңтүстік-шығысқа қарай көкжиекке еркін, кедергісіз шолу жасау немесе спутниктік байланыс машинасы үшін арнайы еркін тұрақтан 50 м қашықтықта болуы тиіс (телестудияның шетінен өлшенеді).

38-бап Баспасөз конференциялар залы

Стадиондар баспасөз конференцияларды өткізу үшін келесі талаптарға жауап беруі тиіс:

Санат	Орналасуы және ыңғайлылығы;	Минималды орындар саны (дана)
3	Баспасөз конференциясы залы стадион шегінде болуы керек, үстелмен, орындықтармен, дыбыстық жүйемен (микрофондар, колонкалар) жабдықталуы керек	10
4, 5	Баспасөз конференциясы залы командалардың киім ауыстыратын бөлмелеріне жақын болуы керек. Үстел мен орындықтармен, кем дегенде 5 камераны орналастыруға жеткілікті үлкен камералық платформамен, дыбыстық жүйемен (микрофондар, колонкалар) және телехабар таратуға арналған жарықтандыру жабдықтарымен жабдықталған болуы керек.	20

39-бап Жарнамалық қалқандар

1. Ойын алаңының айналасына орнатылған жарнамалық қалқандар көрермендердің көруіне кедергі болмауы керек. Ойын алаңын шектейтін сызықтар мен жарнамалық қалқандар арасындағы ең аз қашықтық, олардың биіктігі 110 см-ден аспауы керек.

Жарнамалық қалқандар:

 - a) ойыншыларға, ресми тұлғаларға қауіп төндіретін жерлерде орнатылмауы керек;
 - b) осындай конструкцияға ие болу немесе ойыншылар үшін қауіп төндіретін материалдардан жасалмауы тиіс. Мысалы, айналмалы жарнамалық қалқандарға арналған электрмен жабдықтау матчтың кез-келген қатысушысы үшін қауіпті кернеуден аспауы керек;
 - c) матч кезінде төтенше жағдай туындаған жағдайда көрермендерді эвакуациялауға кедергі ретінде қызмет етуі тиіс.
2. 4,5 санаттағы стадиондар жарықдиодты экрандармен жабдықталуы керек (жарықдиодты экран).

40-бап Ақпараттық тақта

Әр стадионда ақпараттық тақта орнатылуы керек. Тақта матч барысында келесі минималды ақпаратты көрсетуі керек:

- a) матчқа қатысушы командалардың атауы;
- b) матчтың шоты;

Тақта стадиондағы көрермендердің ойын шолуына кедергі келтірмейтіндей етіп орнатылуы керек.

V - Қорытынды ережелер

41-бап Регламентті сақтамау

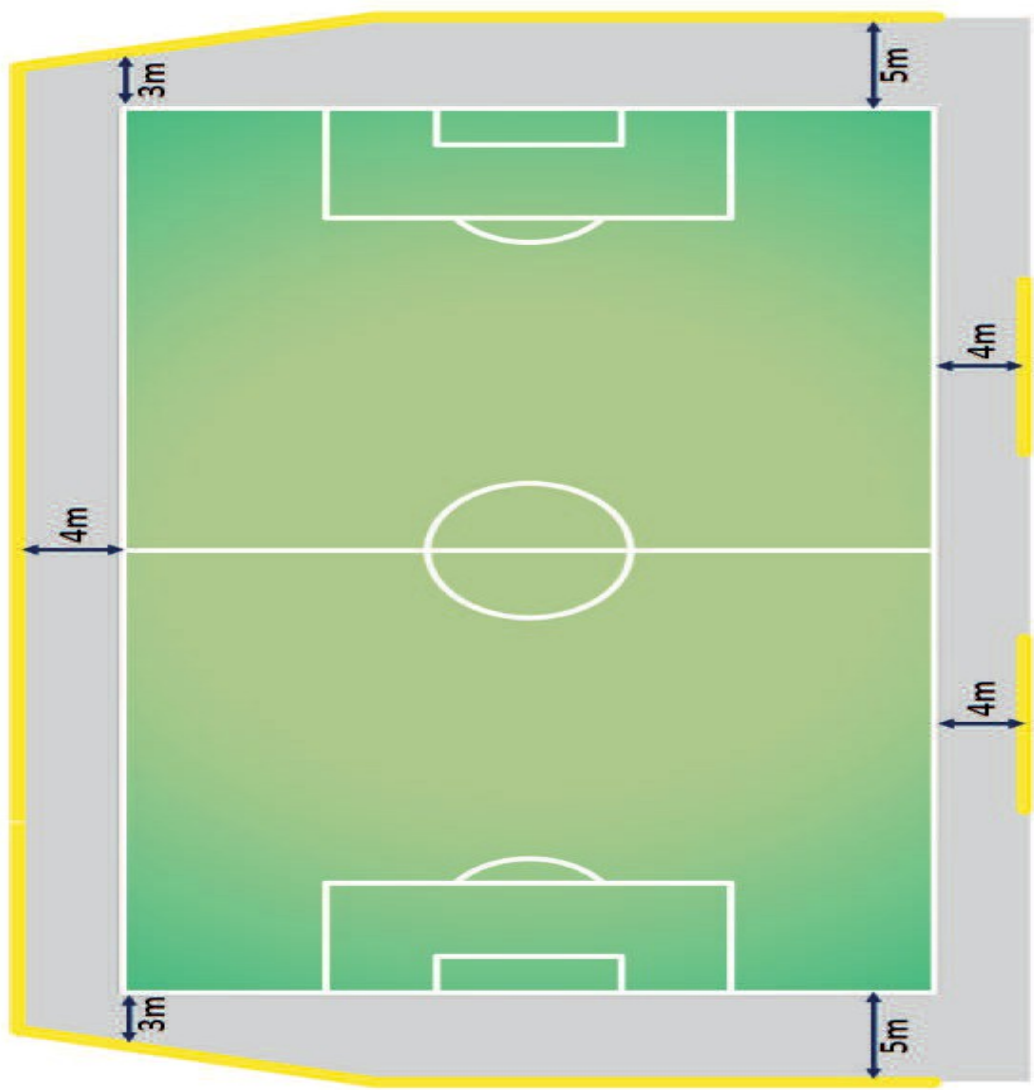
Осы Регламенттің талаптарын кез келген бұзғаны үшін лицензиялау жөніндегі қағидаларға, тәртіптік Регламентке және ҚФФ өзге де қағидаларына және регламенттеріне сәйкес айыппұл санкциялары қолданылуы мүмкін.

42-бап Қосымшалар

Барлық қосымшалар Регламенттің ажырамас бөлігі болып табылады.

43-бап - Бекіту, жою және күшіне ену

1. Осы Регламент ҚФФ Атқару Комитетімен бекітілді (2022 жылғы «26» қазандағы № 6/1 хаттама).
2. «ҚКФЛ» Қауымдастығы» ЗТБ Жалпы жиналысының 2022 жылғы 28 қыркүйектегі №45 хаттамасымен келісілді.
3. Осы Регламент 2024 жылы 01 қаңтардан бастап күшіне енеді, 20-б. 6-т. және 39-б. 2-т. қоспағанда, 2023 жылы 01 қаңтардан бастап күшіне енеді.
4. Осы Регламент 2022 ж. шығарылым «Стадиондардың инфрақұрылымы бойынша ҚФФ Регламентін» ауыстырады (ҚФФ Атқару комитетінің 2022 жылғы 27 қаңтардағы № 5/31 хаттамасы).
5. Аталған Ережелердің орысша және қазақша нұсқаларын түсіндіруде қандай да бір алшақтықтар орын алса, орысша нұсқасы басым күшке ие болады.

Field of play

Ойын алаңы

Pitch surroundings

Алаңның айналасы

Structural elements

Конструктивті элементтер

2-қосымша Медициналық кабинет

- 1 процедуралық үстел/жастықты тақтай төсек (кушетка);
- 2 орындық;
- Айна;
- Тыйым салынған WADA дәрі-дәрмектерінің қолданыстағы тізімі;
- Медициналық блокнот (мед.жазбаларға арналған);
- Ашық жарық;
- Ағын су;
- Стетоскоп;
- Қан қысымын өлшеуге арналған аспап (сфигмоманометр);
- Тігіс салуға арналған жинақ (1 пинцет/1 ине ұстағыш/Nylon 000 (2 жіп);
- Оттегі D-size (ағын жылдамдығы кемінде 15 л/мин);
- Небулайзер;
- Қолғаптар (стерильді және стерильді емес);
- Шприцтер және инелер;
- Медициналық контейнерлер (sharp box);
- Мақта тампондары;
- Қолға арналған гель;
- Тану материалдары;
- Қан мен зәрдің талдауына арналған тест-сызықтар;
- Тіс көлігі (орташа);
- Құтқару фольгаланған көрпе;
- Офтальмоскоп және ауроскоп;
- Көз шамы;
- Мұз және пластик пакеттер;
- Спирттелген тампондар;
- Бинттер;
- Тілге арналған дипрессор;
- Жергілікті анестетиктің қоры (лидокоин 2% және/немесе ропивакаин)

